

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. september 2012
Kontor: Statsretskontoret
Sagsbeh: Nicolai Winther
Sagsnr.: 2012-0032-0299
Dok.: 481311

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 (alm. del), som Underudvalget under Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 27. juni 2012.

Morten Bødskov

/

Jens Teilberg Søndergaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 (alm. del) fra Underudvalget under Folketingets Udvalg for Forretningsordenen:

”I Farum-kommissionens beretning omtales spørgsmålet om, hvorvidt Farum-kommissionen i lyset af reglerne om tavshedspligt i lov om undersøgelseskommissioner har kunnet videregive oplysninger til anklagemyndigheden og forsvarerne. Ministeren bedes kommentere dette.”

Svar:

1. Farum-kommissionen anfører bl.a. følgende om betydningen af reglerne om tavshedspligt i lov om undersøgelseskommissioner i forhold til videregivelse af oplysninger til anklagemyndigheden og forsvarerne (beretningens bind 1, side 62 ff.):

”Kommissionens formand afholdt i august 2003 et møde med Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet om den praktiske tilrettelæggelse af samarbejdet. [...]

Statsadvokaten erklærede sig på mødet bekendt med, at kommissionen begrundet i tavshedspligt ikke kunne videregive oplysninger hverken til anklagemyndigheden eller forsvarere uden retskendelse. Der kunne således heller ikke ske uformel kommunikation om kommissionens undersøgelsesmateriale og afhøringer. Kontakten er i øvrigt gennemført med respekt af, at såvel kommission som anklagemyndighed har opretholdt tavshedspligt om interne overvejelser. Statsadvokatens repræsentanter har derimod i lighed med andre som tilhørere i offentlige kommissionsmøder haft mulighed for at skaffe sig oplysning om, hvad der passerede i mødet. Denne adgang synes alene benyttet under en enkelt afhøring i efteråret 2004. [...]

Det praktiske samarbejde med Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet har ikke været forbundet med nogen form for vanskeligheder. Spillereglerne har været enkle: Kommissionen har fået det efterforskningsmateriale, den har anmodet om, og anklagemyndigheden og forsvarer har fra kommissionen alene fået udleveret materiale efter retskendelse (edition) [...]. Kommissionens medlemmer, udspørger, bisiddere, sagkyndige og personer ansat i kommissionens sekretariat har været bundet af deres tavshedspligt efter § 25 i lov om undersøgelseskommissioner.”

2. Lov nr. 357 af 2. juni 1999 om undersøgelseskommissioner med senere ændringer (undersøgelseskommissionsloven) indeholder i lovens kapitel 8 følgende regler om tavshedspligt:

”§ 25. Undersøgelseskommissionens medlemmer og andre personer, der deltager i undersøgelsen, har under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e tavshedspligt med hensyn til enhver oplysning, som de under deres virksomhed får kendskab til.

Stk. 2. Den tavshedspligt, der er nævnt i stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på bisidderen.

§ 26. Den tavshedspligt, der er nævnt i § 25, stk. 1, er ikke til hinder for, at undersøgelseskommissionen udleverer materiale, som indgår i undersøgelsen, hvis det er af betydning for at besvare de spørgsmål, som kommissionen stiller.

Stk. 2. Der er tavshedspligt med hensyn til materiale, der udleveres efter stk. 1. Straffelovens §§ 152-152 e finder tilsvarende anvendelse.”

Det følger bl.a. af straffelovens § 152, stk. 1, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Det er således alene den ”uberettigede” videregivelse af fortrolige oplysninger, som er strafbar efter bestemmelsen.

Det følger endvidere af straffelovens § 152 e, nr. 2, at bestemmelserne i §§ 152-152 d ikke omfatter tilfælde, hvor den pågældende handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

I bemærkningerne til §§ 25 og 26 i forslag til lov om undersøgelseskommissioner (L 3), jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, side 264 f., er anført følgende:

”Til § 25

Til stk. 1

Hensynet til undersøgelsens gennemførelse er givet forrang i forhold til bestemmelser om tavshedspligt. Det gælder både med hensyn til udlevering af materiale og med hensyn til afgivelse af forklaring som vidne.

Det må derfor sikres, at de tavshedsbelagte oplysninger, som undersøgelseskommissionen får kendskab til under sin virksomhed, behandles fortroligt.

Det foreslås i bestemmelsen, at medlemmerne af undersøgelseskommissionen og andre personer, der deltager i undersøgelsen, under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som de under deres virksomhed får kendskab til.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen kan udlevere kopi af udkast til protokoltilførsel til den, der har afgivet forklaring for kommissionen, for at sikre sig, at forklaringen bliver korrekt gengivet i protokollen. Undersøgelseskommissionen må desuden give den pågældende en kopi af den endelige tilførsel til protokollen. En sådan udlevering vil ikke være i strid med kommissionens tavshedspligt.

Udtrykket 'andre personer, der deltager i undersøgelsen', omfatter den person, der skal udpeges efter § 1, stk. 3, og undersøgelseskom-

missionens medhjælpere i øvrigt, jf. § 1, stk. 4. Endvidere omfattes de sagkyndige personer, der efter § 6 er anmodet om en udtalelse eller anden bistand.

Den dommer, der beklæder retten i Københavns Byret, er ikke omfattet af udtrykket 'andre personer, der deltager i undersøgelsen'. Dommeren er i forvejen omfattet af tavshedspligten efter straffelovens §§ 152-152 e.

Det forudsættes som for undersøgelseskommissionens vedkommende, at retten kan udlevere kopi af udkast til retsbogen til den, der har afgivet forklaring, for at sikre sig, at forklaringen bliver korrekt gengivet i retsbogen. Retten må desuden give den pågældende en kopi af den endelige tilførsel til retsbogen. En sådan udlevering vil ikke være i strid med rettens tavshedspligt.

Til stk. 2

I bestemmelsen fastsættes det udtrykkeligt, at tavshedspligten i stk. 1 også gælder for bisidderen.

Tavshedspligten er ikke til hinder for, at bisidderen gør sin klient bekendt med det materiale, der indgår i sagen, eller med, hvad der er foregået under møder i kommissionen eller i retten, hvis det er relevant for bisidderens varetagelse af klientens tarv. Har bisidderen imidlertid fået et pålæg om ikke at gøre klienten bekendt med de nævnte oplysninger, jf. § 22, stk. 3, vil det være i strid med tavshedspligten, hvis bisidderen alligevel gør klienten bekendt hermed. Det samme gælder, hvis bisidderen - i strid med § 22, stk. 3 - udleverer materiale til klienten.

Til § 26

Efter de regler, der fremgår af lovforslaget, kan kommissionen stille henholdsvis skriftlige og mundtlige spørgsmål til de involverede.

For at kunne opnå en fyldestgørende besvarelse af de spørgsmål, som undersøgelseskommissionen stiller, kan det være nødvendigt at gøre den, der anmodes om at besvare spørgsmålene, bekendt med materiale, som indgår i undersøgelsen.

Bestemmelsen giver derfor kommissionen adgang til - uanset tavshedspligten i § 25, stk. 1 - at udlevere materiale til de involverede, hvis det er af betydning for at besvare de spørgsmål, som kommissionen stiller.

Til stk. 2

For at sikre, at det materiale, som kommissionen udleverer efter stk. 1, ikke gøres frit tilgængeligt, foreslås en særlig bestemmelse om tavshedspligt med hensyn til det pågældende materiale.”

Om bestemmelserne i undersøgelseskommissionslovens §§ 25 og 26 kan i øvrigt henvises til Oliver Talevski, Jens Peter Christensen og Claus Dethlefsen, *Undersøgelseskommissioner, Embedsmandsansvaret & Folketingets rolle* (2002), side 168 ff.

3. Undersøgelseskommissionslovens § 22, stk. 2 og 3, om udlevering af materiale til bisidderen mv. har følgende ordlyd:

”§ 22. [...]

Stk. 2. Bisidderen har ret til af undersøgelseskommissionen at få kopi af det materiale, der indgår i undersøgelsen.

Stk. 3. Bisidderen må ikke uden undersøgelseskommissionens samtykke udlevere det i stk. 2 nævnte materiale til sin klient. Undersøgelseskommissionen kan give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med indholdet af det i stk. 2 nævnte materiale, hvis afgørende hensyn til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring eller tredjemand taler for det. Kommissionen kan under tilsvarende betingelser give bisidderen pålæg om ikke at gøre sin klient bekendt med, hvad der er foregået under møder i undersøgelseskommissionen eller i retten.”

Om bestemmelserne i undersøgelseskommissionslovens § 22, stk. 2 og 3, kan i øvrigt henvises til Oliver Talevski, Jens Peter Christensen og Claus Dethlefsen, *Undersøgelseskommissioner, Embedsmandsansvaret & Folketingets rolle* (2002), side 158 ff.

4. Der er i det stillede spørgsmål spurgt til, hvilken betydning reglerne om tavshedspligt i lov om undersøgelseskommissioner har for en undersøgelseskommissions videregivelse af oplysninger til anklagemyndigheden og forsvarere i en straffesag.

Justitsministeriet skal generelt bemærke følgende om dette spørgsmål:

Som det fremgår ovenfor under pkt. 2, er der i undersøgelseskommissionsloven fastsat en række regler om tavshedspligt i lovens kapitel 8 (§§ 25 og 26). Hertil kommer de nævnte regler om udlevering af materiale til bisidderen mv. efter undersøgelseskommissionslovens § 22, stk. 2 og 3, jf. ovenfor under pkt. 3.

Der er hverken i ordlyden af de pågældende lovbestemmelser eller i forarbejderne til bestemmelserne taget udtrykkelig stilling til spørgsmålet om en undersøgelseskommissions eventuelle udlevering af oplysninger til politi og anklagemyndighed til brug for en sag om strafferetlig forfølgning mv. Der ses heller ikke at være taget stilling til dette spørgsmål i den juridiske litteratur. Spørgsmålet giver derfor anledning til tvivl.

På den ene side kan det anføres, at der i bemærkningerne til tavshedspligtsbestemmelserne i undersøgelseskommissionslovens §§ 25 og 26, jf. ovenfor under pkt. 2, er lagt op til, at der skal gælde snævre rammer for en undersøgelseskommissions adgang til at videregive oplysninger, som den under dens virksomhed får kendskab til. Bemærkningerne til de pågælden-

de lovbestemmelser indeholder således en opregning af nogle begrænsede, detaljerede tilfælde, hvor det er forudsat ikke at være i strid med tavshedspligten at videregive oplysninger. En lignende forståelse af tavshedspligtens udstrækning synes også at være anlagt i Oliver Talevski, Jens Peter Christensen og Claus Dethlefsen, *Undersøgelseskommissioner, Embedsmandsansvaret & Folketingets rolle* (2002), side 168 ff., 181 og 194.

Heroverfor står, at undersøgelseskommissionsloven og herunder dens forarbejder ikke kan antages udtømmende at have gjort op med, i hvilke konkrete tilfælde en undersøgelseskommission vil kunne videregive oplysninger uden derved at handle i strid med sin tavshedspligt. Der kan herved peges på, at en undersøgelseskommission – ud over de i loven og forarbejderne udtrykkeligt anførte tilfælde – må antages at kunne videregive oplysninger, i det omfang en sådan videregivelse ikke er uberettiget, jf. bestemmelserne i straffelovens §§ 152-152 e, som der er henvist til i undersøgelseskommissionslovens § 25, stk. 1.

Efter Justitsministeriets opfattelse må det antages, at undersøgelseskommissionslovens regler om tavshedspligt ikke er til hinder for, at en undersøgelseskommission i visse tilfælde vil kunne videregive oplysninger til politi og anklagemyndighed til brug for en sag om strafferetlig forfølgning mv. Det skal understreges, at det vil være op til vedkommende undersøgelseskommission i det konkrete tilfælde – inden for de rammer, som gælder for dens virksomhed – at tage stilling til spørgsmålet om videregivelse.

For så vidt angår spørgsmålet om videregivelse af oplysninger fra en undersøgelseskommission til en forsvarer for en tiltalt i en sideløbende straffesag kan der henvises til Østre Landsrets kendelse af 20. december 2007 (Ugeskrift for Retsvæsen 2008, side 819).